

*Listy, které
nikdo nečítal*
IONA GREYOVÁ

Ljndeni

Listy, ktoré nikto nečítal

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Iona Greyová
Listy, ktoré nikto nečítal – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

*Listy, které
nikdo nečetl*

IONA GREYOVÁ

*Listy, které
nikdo nečetl*

Ljndeni

Pre moje dcéry

Prológ

Maine február 2011

Dom bol najkrajší za úsvitu.

Presne takto ho navrhol. Veľké, široké okná sa ťahali od podlahy k stropu a zrkadlili piesok, oceán, širu nekonečnú oblohu. Ráno býva pláž ľudoprázdna a čistá ako stránka, na ktorú sa zapíše nový deň. Východ slnka sa podobal zázraku a on sa zakaždým cítil poctený, že ho môže sledovať.

Neustále musel myslieť na to, aké iné mohlo všetko byť.

V dome neboli nijaké záclony. Nič, čo by bránilo vo výhľade. Biele steny odrážali odtiene svetla; perleťovobiele alebo ružové ako vnútrajšok lastúry, alebo teplo zlaté ako javorový sirup. V týchto dňoch toho veľa nenaspal. Chcel byť hore, aby mohol na horizonte pozorovať pomalý východ slnka. Niekedy na pleci zacítil ten známy dotyk a náhle sa prebral.

Poručík, je pol piatej a vy dnes letíte...

Kruh sa uzatváral. Prst putoval po zahmlenom pohári a pomaly krúžil nahor, naspäť k bodu, kde sa všetko začalo. Spomienky ho takmer neopúšťali. Mali jasnú farbu a hlasy zneli ako živé. Úsvity pred mnohými rokmi. Vôňa benzínu a horúceho kovu.

Žalostné, primitívne pradenie motorov počas letu a červená čiara na mape.

Páni, dnešným cieľom je...

Je to tak dávno. Takmer celý ľudský život. Je to minulosť, ale zdá sa, že sa ešte neskončila. Stuha za jeho oknom sa ťahala cez oceán k vzdialenému horizontu. Do Anglicka.

Na nočnom stolíku, medzi fľaštičkami s liekmi a so sterilnými ihlami, ležal list. Známa adresa mu pripomínala báseň. Pieseň lásky. S jeho napísaním otáľal príliš dlho. Roky sa snažil zmieriť so stavom vecí a nemyslieť na to, aké to mohlo byť. No ako sa jeho dni krátili a síl ubúdalo, zistil, že sa mu to nepodarí.

Teraz mu záležalo len na dávnych udalostiach. Boli ako skaly odhalené odlivom. Preto ten list napísal a teraz sa nemohol dočkať chvíle, keď sa vydá na svoju cestu do minulosti.

Londýn, február 2011

Je to krásna časť Londýna. Solídna. Bohatá. Obchody, ktoré lemujú ulicu v centre štvrte, sú zatvorené, ale zjavne patria k tým lepším. Sú tu aj reštaurácie, mnoho reštaurácií. Ich výklady osvetlené ako televízne obrazovky ukazujú ľudí vnútri. Ľudí, ktorí sú príliš dobre vychovaní na to, aby sa otáčali a civeli na dievčinu, čo beží po ulici.

Nebeží pre zdravie vo funkčnom oblečení, so slúchadlami v ušiach a sústredeným výrazom na tvári. Beží zmätene a zúfalo. Krátka sukňa sa jej vyhrnula až k nohavičkám a bosé nohy rozstreknú špinavé mláky na chodníku. Topánky odhodila, len čo vybehla z lokálu, pretože vedela, že by sa v nich nedostala ďaleko. S vysokou platformou a ihličkovými podpätkami pripomínali španielske čižmy dvadsiateho prvého storočia.

Na rohu sa zastavila a zaváhala. Hrud' sa jej prudko dvíhala. Na opačnej strane uvidela rad obchodov a vedľa nich úzku uličku, za sebou počula dunivú ozvenu rýchlych krokov. Znova sa rozbehla, aby sa schovala v tme. Zrazu sa ocitla na dvore so smetiakmi. Nad hlavou jej explodovali bezpečnostné svetlá a zaleskli sa na rozbitom skle a rozkonárených kríkoch vedľa vysokej drevenej brány. Len čo

ňou prešla, mykla sa a takmer vykrikla. Pevný asfalt pod jej nohami sa zmenil na riedke bahno, ktoré presakovalo cez roztrhané pančuchy. Vpredu zazrela záblesk pouličných lúčok a to ju prinútilo, aby pokračovala v behu. Pretiahla sa krovím a vynorila sa v úzkej uličke.

Na jednej strane sa týčili garáže a zadné trakty domov, na druhej jednoduché domy s rovnou strechou. Zakrádala sa okolo nich a srdce jej pod rebrami divo búšilo. Ak ju bude sledovať až sem, nemá sa kam schovať. Okolo nebolo živej duše. Okná so zatiahnutými závesmi tlmene žiarili, takže pripomínali podriemkavajúce oči. Na okamih jej napadlo, že zaklope na dvere niektorého z tých malých domov a vydá sa na milosť ľuďom vnútri, ale potom si uvedomila, ako vyzerá – v krátkych priliehavých šatách a s líčením určeným na pódium –, okamžite ten nápad zavrhla.

Posledný dom sa utápal v tme. Keď podišla bližšie, zistila, že záhrada je zarastená a neupravená, na chodníku pred otlčenými dverami rastie burina a po bokoch kríky. Jej pozornosť upútalo špinavé sklo v slepých čiernych oknách.

Znova začula blížiaci sa dupot chodidiel. Čo ak so sebou vzal aj ostatných, aby mu ju pomohli nájsť? Čo ak prídu z druhej strany, obkľúčia ju a jej sa nepodarí utiecť? Na chvíľu stuhla, ale potom jej telo zaplavil horúci, bodavý adrenalín a prinútil ju pohnúť sa. Nemala kam utiecť, a preto na konci domu vkĺzla medzi stenu a husté krovie. Strach ju poháňal dopredu. Zakopávala o konáre, zapchávajúc si nos pred neznámym zemitým pachom. Z kríkov tesne pri jej nohách niečo vybehlo a ona zacítila, ako sa jej o lýtko obtrela hrubá srst'. Zľakla sa a uskočila. Pri dopade si podvrkla členok a celou nohou jej prešla ostrá bolesť.

Sadla si na vlhkú zem a pevne si stisla členok, akoby mohla bolesť vrátiť tam, odkiaľ prišla. Vyhĺkli jej slzy, ale vtom pred domom začu-

la kroky a zlostný výkrik. Zaťala zuby. Predstavila si Dodgea, ako stojí pod pouličnou lampou s rukami v bok, otáča sa a hľadá ju so svojím typickým bojovým výrazom na tvári. Zakaždým, keď mu niečo skrížilo plány, vysunul čelusť a prižmúril oči.

Zadržala dych a s napätím počúvala. Sekundy sa nekonečne vliekli, ale nakoniec začula zvuk vzdalujúcich sa krokov. Prudko vydýchla od úľavy a bezvládne sa oprela o kolená.

Vo vrecku jej zašuchotali peniaze. Päťdesiat libier. Vzala si len svoj podiel, nič z toho, čo patrilo ostatným, ale jemu sa to nepáčilo. On zaisťoval vystúpenie, on inkasoval peniaze. Ruka jej vklzla do vrecka a dotkla sa hladkých, ošúchaných bankoviek. Telom jej prešiel slabý záchvev triumfu.

*

Nikdy predtým sa do nijakého domu nevlámala, preto ju prekvapilo, aké je to ľahké.

Najťažšie bolo preliezť kríkmi a prebrať sa cez trnité výhonky ostružín a prhlivej žihľavy. V členku ju šklbalo a páľilo. Sklo pri zadnom vchode prasklo ako ľadová škrupina na mláke. Na druhej strane dverí nahmatala v zámke kľúč.

Ocitla sa v malej kuchyni s nízkym stropom. Páchlo to tam zatuchlinou, akoby sa tam roky nevetralo. Pomaly sa obzerala a hľadala známky života. Kvetina na okne mala uschnuté, pokrútené listy, ale na plynovom sporáku stála kanvica a pod policou na stene visel na háčikoch rad hrnčekov, akoby mal obyvateľ domu každú chvíľu prísť, aby si zalial čaj. Striaslo ju a chĺpky vzadu na krku sa jej zježili.

„Haló?“

Snažila sa hovoriť nahlas a s istotou, ktorú vôbec necítila. Jej hlas znel hlboko, takmer komicky.

„Haló, je tu niekto?“

Ticho. Zrazu si spomenula, že má vo vrecku bundy lacnú plastovú baterku. Malý kruh zlatého svetla z nej stačil na to, aby odhalil krémovo biele obklady na stenách, kalendár s obrázkom hradu, pod ktorým bol dátum júl 2009, a staromódny kredenc so sklenenými dvierkami. Nemotorne podišla dopredu. Nohou jej prešla ostrá bolesť a musela sa oprieť o zárubňu dverí. Úzky lúč svetla odhalil pod oknom vedľajšej miestnosti stôl a servírovací stolík, na ktorom bol pre neviditeľných návštevníkov vystavený porcelán. Z úzkej chodbičky viedli schody hore. Zastavila sa. Zadívala sa do tmy nad nimi a znova zavolala. Tentoraz potichu, ako na kamarátku.

„Haló? Je niekto doma?“

Znova jej odpovedalo ticho. Zhora k nej zaviala nepatrná vôňa staromódneho parfumu, akoby rozvírila roky nehybný vzduch. Mala by ísť hore, aby zistila, či tam niekto nie je, ale zabránil jej v tom boľavý členok a pocit absolútneho ticha.

Dokrivala do prednej izby a zhasla baterku. Nechcela riskovať, že vonku niekto zazrie jej žiaru. Na okne viseli napoly zatiahnuté závesy, ale vo svetle pouličnej lampy, ktoré prenikalo medzerou medzi nimi, rozoznala presedený neforemný gauč prirazený k stene a na ňom deku zošitú z krikľavých háčkovaných štvorcov. Zvedavo vykukla z okna. Chcela zistiť, či tam nie je Dodge, ale svetlo pouličnej lampy bolo pokojné a neporušené. Zvalila sa do kresla a jej dych sa upokojil.

Bolo jasné, že dom patrí staršej osobe. Televízor bol obrovský a smiešne staromódny, pred zadeným kozubom stála elektrická piecka. Pri vchodových dverách ležala veľká kopa pošty podobná naviatemu lístiu.

Dokrivala naspäť do kuchyne a otočila kohútikom na dreze. Chvíľu nechala vodu pretekať cez rinčiacie rúrky, než pod ňu nastavi-

la dlane a napila sa. Rada by vedela, kto je majiteľom domu a čo sa s ním stalo. Či odišiel do domova dôchodcov, alebo zomrel. No keď niekto umrie, nemusí sa jeho dom vypratať? Presne tak to bolo s jej babkou. Týždeň po pohrebe niekto zbalil všetko jej oblečenie, obrazy, taniere aj kvety, babkinu zbierku prasiatok aj úlomky Jessinoho nešťastného detstva, aby radnica mohla pripraviť dom pre nového nájomcu.

Na koži cítila vlhkú tmú. Pod bundou z koženky jej na rukách naskočila husia koža. Čo ak majiteľ zomrel, a zatiaľ ho nikto nenašiel? Akýsi morbidný inštinkt vyvolaný tmou ju prinútil predstaviť si telo, ktoré hnije v posteli o poschodie vyššie. Rýchlo však zvíťazil zdravý rozum a ona tú predstavu zahнала. Napokon, čo by jej nejaký mŕtvý mohol urobiť? Mŕtvola ti nemôže ukradnúť peniaze alebo ti prstami zovrieť krk tak pevne, až sa ti pred očami roztancujú hviezdčky.

Zrazu sa cítila na smrť unavená. Z členka jej vystreľovala pulzujúca bolesť a od vyčerpania sa jej chvelo celé telo. Dokrivala naspäť do izby, klesla na pohovku a sklonila hlavu do dlaní. Premohla ju obludnosť poslednej hodiny.

Dokelu. Vlámala sa do domu. Je síce prázdny a zanedbaný, ale aj tak. Vlámame nie je to isté, ako keď v obchode na rohu potiahneš vrecko čipsov, pretože nechceš, aby ti nadávali do žobrákov za to, že v škole dostávaš obedy zadarmo. Tento priestupok je na úplne inej úrovni.

Na druhej strane, podarilo sa jej utiecť. V nijakom prípade sa nevráti do bytu v Elephant and Castle, o ktorý sa delila s Dodgeom. Nebude dráždiť jeho túžbu, ktorá sa ho zmocní, vždy keď ju prinúti obliecť si tie príšerné šaty a vyjsť na javisko, zatiaľ čo on sleduje jej spev a opíja sa pivom. Dnes nie. Už nikdy. Až ju prestane bolieť čle-

nok, nájde obchod charity a za časť peňazí si kúpi slušné oblečenie. Teplé oblečenie. Také, čo jej telo zahalí, namiesto toho, aby ho ponúkalo ako vo výklade obchodu s lacným tovarom.

Striaslo ju a ľahla si. Nohu si položila na opierku gauča a zaborila sa do vankúšov nasiaknutých cigaretovým dymom. Rada by vedela, kde teraz Dodge je. Či to vzdal a vrátil sa do ich bytu, aby tam na ňu počkal. Určite si je istý, že sa nakoniec objaví. Rád jej hovoril, že sa bez neho nezaobíde. Že potrebuje jeho kontakty, jeho zmluvy a jeho peniaze. Kým by bola bez neho? Nikým. Dievčaťom zo severu, s hlasom ako tisíce ďalších nevýrazných hviezdíčiek. S hlasom, ktorý by nikto nikdy nepočúval, nebyť jeho.

Stiahla háčkovanú deku z operadla gauča a zababušila sa do nej. Adrenalín z nej pomaly vyprchal a jej vlastné telo jej pripadalo ťažké a zoslabnuté. Uvedomila si, že ju nezaujíma, kam šiel, pretože prvýkrát za šesť mesiacov pre ňu nie je dôležité, čo si myslí, čo cíti alebo čo chce.

Neznámy dom ju prijal a vtiahol do svojho ticha. Zvuky mesta boli odtiaľto ďaleko a hukot áut na vlhkej ulici sa zmenil na tlmené vzdychy pripomínajúce vlny na vzdialenej pláži. Pozorovala tiene a potichu si pritom pohmkávala. Nechcela rušiť pokoj v dome. Melódia, ktorá jej napadla, nepatrila k odrhovačkám, čo večer spievala na pódiu v bare. Vynorila sa z minulosti. Uspávanka, ktorú jej spievala babka, keď bola ešte malá. Väčšinu slov už zabudla, ale melódia ju hladkala svojimi známymi chlácholivými prstami a ona sa už necítila taká osamelá.

*

Keď sa zobudila, prenikalo dovnútra cez tenké závesy svetlo. Prúžok oblohy v medzere medzi nimi pripomínal vybielenú kosť. Pokúsila sa zmeniť polohu, no členkom jej okamžite prešla ostrá bolesť, ako

keby niekto čakal, až sa pohne, a potom jej doň tresol železnou tyčou. Stuhla a čakala, kedy bolesť ustúpi.

Zvonku začula nejaké zvuky. Nezretelné hlasy z rádia, potom hudbu a dupot nôh na schodoch. Posadila sa, položila nohu na dlážku a zaťala zuby. V ľadovej kúpeľni si sadla na záchod a stiahla si roztrhané pančuchy, aby sa pozrela na členok. Mala ho napuchnutý, celý fialový a nad špinavým chodidlom ho takmer nespoznávala.

Kúpeľňa sa nepýšila ničím takým moderným ako sprcha. Bola tam len hlboká plechová vaňa s hrdzavými škvrnami pod kohútikmi a umývadlo, nad ktorým visela malá skrinka so zrkadlom. Otvorila ju, pretože dúfala, že v nej nájde niečo, čo by jej mohlo pomôcť. Poličky boli preplnené škatuľkami a fľaštičkami, ktoré by sa hodili do múzea. Vyblednuté ceduľky označovali záhadné lieky z iných čias; magnéziové mlieko, kaolín, sirup proti kašľu. A medzi tým všetkým ležal rúž v zlatom puzdre.

Vzala ho, chvíľu ho otáčala medzi prstami, potom zložila viečko a vysunula obsah. Bol krikľavo červený. Mal jasnočervený odtieň vlčích makov, poštových schránok a dávných hviezd strieborného plátna. Priehlbina na konci rúžu zodpovedala tvaru pier jeho majiteľky. Predstavila si ju, nech už to bol ktokoľvek, ako stojí v kúpeľni s čierno-bielymi kachličkami. Starú ženu, ktorá si nanáša túto odvážnu farbu na pery pred cestou do obchodu alebo na svoje večerné bingo. Pocítila nával obdivu aj zvedavosti.

Na hornej poličke našla zažltnutý obvaz a balenie rozpustného aspirínu. Vzala ich a odniesla do kuchyne. Z háčika zvesila jeden hrnček, napustila doň vodu a hodila do nej dve tabletky. Kým čakala, až sa rozpustia, rozhliadla sa okolo. V slabom rannom svetle vyzerala miestnosť ponuro, ale na plechovkách s nápismi ČAJ, RYŽA a CUKOR, ktoré stáli v rade na polici, na flakatej doske a prepálených

chňapkách, čo viseli nad sporákom, bolo niečo dojemne láskavé. Hrnček v jej ruke mal žiarivo zelenú farbu, v ktorej sa odrážali malé dúhy ako v mastnej mláke. Prešla po ňom prstami. Nikdy predtým podobný nevidela a páčil sa jej. Bol úplne iný než lacné otlčené šálky v byte v Elephant and Castle.

Zaškľabila sa a na dva veľké dúšky vypila vodu s aspirínom. Hrdlo sa jej stiahlo v proteste nad tou odpornou slano-sladkou chuťou. Potom vzala obvaz a presunula sa do izby, aby si zafixovala členok. Vtom sa vonku ozvalo zapískanie. Pustila obvaz a postavila sa. S napätím čakala, že sa ozve zaklopanie na dvere alebo, ešte horšie, že v zámke zarachotí kľúč.

Poštová schránka sa nechotne a so škripaním otvorila a na veľkej farebnej kope letákov pristála krémová obálka.

Pani S. Thornová
4 Greenfields Lane
Church End
Londýn
SPOJENÉ KRÁLOVSTVO

Adresa bola napísaná čiernym atramentom. Pravým atramentom, nijakou prepisovačkou. Rukopis vyzeral smelo a elegantne, ale písmo bolo roztrasené, ako keby bol pisateľ starý alebo chorý, alebo ako keby sa ponáhlal. Papier mal krémovú farbu, bol jemne vrúbkovaný a pripomínal jej kosť alebo slonovinu. Otočila ho. Jej pozornosť upútali veľké hranaté písmená.

OSOBNÉ a NALIEHAVÉ. Ak sa nebude dať doručiť,
VRÁŤTE, PROSÍM, NASPÄŤ.

List oprela o otlčený džbánik s nápisom *Darček z Margate* na kozubovej rímse. V porovnaní so starým zariadením vyzerala obálka čisto, sviežo a blahobytno.

Život vonku bežal v zabehaných koľajach všedného dňa, ale v malom dome plynul váhavo a deň sa vliekol. Hlad a dotieravá zima čoskoro potlačili jej počiatočnú radosť z toho, že unikla Dodgeovi. V skrinke v kuchyni objavila nejaké staré zásoby, medzi nimi aj balíček fig. Boli takmer dva roky po záruke, ale ona okamžite zhltna polovičku a zvyšok si schovala na neskôr. Snažila sa vymyslieť, kam odtiaľto pôjde a čo bude robiť, no myšlienky jej neusporiadane poletovali v hlave ako zmätená muha, ktorá nezmyselne naráža do zatvoreného okna.

Znova tvrdo zaspala. Prebrala sa až vo chvíli, keď krátky februárový deň pomaly pohasínal a tieň na pavučinách v rohu miestnosti stmavli. Obálka na kozube žiarila ako bledý mesiac, akoby pohlcovala zostávajúce svetlo.

Pani S. Thornová je určite žena, ktorá tu bývala, ale čo osobné a naliehavé sa mala dozvedieť? S námahou sa zdvihla z gauča a vzala hromadu pošty spod schránky. Zakrútila sa do deky a začala ju preberať, aby našla nejaké indície. Možno objaví niečo, z čoho zistí, kam záhadná pani Thornová odišla.

Väčšinou šlo o letáky, ktoré ponúkali bezplatné doručenie pizze alebo výhodnú výmenu okien. Zo všetkých síl sa snažila nepozerať na ponuky dodávaných jedál s detailnými fotografiami krikľavo farebných píz z veľkých ako koleso na voze. Nakoniec našla informačný bulletin z Kostola všetkých svätých, na ktorom bolo napísané meno slečna Priceová. A aj zopár katalógov ponúkajúcich *klasickú spodnú bielizeň* a *teplú nočnú bielizeň* adresovaných slečne N. Priceovej. O pani Thornovej nikde ani zmienka.

Vrátila informačný bulletin na kopu a ponáťahovala si boľavý chrbát. Pôvodná zvedavosť, ktorá ju donútila začať pátrať, opadla, keď nedostala okamžitú odpoveď. Navyše ju dráždil a znervózňoval pohľad na fotografie pizze. Vzhľadom na to, že tu vôbec nemala byť, nemohla prevziať zodpovednosť za to, že list sa dostane k svojmu adresátovi. Ako keby nemusela riešiť svoje vlastné problémy. Nepotrebuje sa starať ešte o niekoho iného.

No aj tak...

Vstala, podišla ku kozubu a vzala list položený na rímse. *Osobné a naliehavé*. Čo to znamená? S najväčšou pravdepodobnosťou vôbec nič. Zo skúsenosti s babkou vedela, že starí ľudia často robia čudné veci.

Papier bol taký hrubý, že jej pripomínal zamat. V šere nemohla rozoznať, aká je na liste pečiatka, ale riskla to, pristúpila k oknu a pozrela sa na poštovú známku. No nie – USA. Otočila list a znova si prečítala odkaz na zadnej strane. V jednom mieste bol atrament trochu rozmazaný a ona po ňom prešla prstom. Zdvihla list k dennému svetlu a zbadala na papieri malú priehlbinku, akoby pero chcelo do stránky vtlačiť nádej.

Osobné a naliehavé.

Čo keby...

Kým si uvedomila, čo robí, kým stihla premýšľať o všetkých dôvodoch, prečo je jej konanie zlé, roztrhla obálku a vytiahla z nej listový papier.